

Suomen anesthesiologiyhdistyksen lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASTIETOJEN KÄYTTÖOIKEUKSIA KOSKEVASTA ASETUSLUONNOKSESTA.

Asianumero: VN/23102/2020

Pyydämme ottamaan huomioon seuraavan lausuntomme koskien Sosiaali- ja terveysministeriön asetusluonnosta käyttöoikeudesta asiakastietoon (VN/23102/2020).

Asetuksessa säädetään *'mitä tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat enintään käyttää'* (1§). Lähtökohtaisesti asetustekstissä otetaan ensisijaisesti kantaa asiakastietojen käsittelyn laajuuteen, ottamatta varsinaisesti kantaa sen ajalliseen kestoan.

Asetustekstiä luettaessa ja tulkittaessa lääkärintyö tulee lähtökohtaisesti katsoa kuuluvan *'laaja-alaisiin hoidollisiin työtehtäviin'* (2§), jolloin asetuksen mukaisesti lääkäreillä on *'käyttöoikeus kaikkiin välttämättömiin potilastietoihin sekä sosiaalihuollon asiakas- ja potilastietoihin tietosuoja-asetuksen mukaisen suostumuksen määrittämässä laajuudessa'* (4§). Tämän määrittelyn osalta katsomme, että potilaan varsinaisen hoidon lisäksi laaja-alainen hoidollinen työtehtävä pitää sisällään osaamisen jakamisen muiden lääkäreiden kanssa ilman potilaan suoran tunnistamisen mahdollistavia tietoja siten, että diagnostisia tai hoidollisia ongelmia pystytään kuvaamaan muille kollegoille, jotta potilaiden hoito toteutuisi hyvälaatuisesti myös seuraavien potilaiden kohdalla.

Erityinen yhdistyksessä huolta herättänyt näkökulma oli asetuksen suhtautuminen potilastietoihin perehtymiseen ennen ja jälkeen potilaskontaktin, mikä erikoisalallamme ja lääkärintyössä kauttaaltaan on **välttämätöntä** niin itse potilastyössä, kuin oman ammattitaidon ylläpitämisen, itsensä kehittämisen ja koulutuksen mahdollistamiseksi. Potilaan parhaan mahdollisen hoidon toteuttamiseksi perehtyminen ja valmistautuminen itse potilaskontaktiin ja hoitotilanteeseen sitä edeltävästi, sekä potilaan voinnin ja annetun hoidon vasteen tai mahdollisesti ilmenevien ongelmien seuranta potilaskontaktin jälkeen on aivan keskeistä. Tämä on toteutettavissa potilaan kontrollikäyntien lisäksi kirjallisiin potilastietoihin tutustumalla ja niitä seuraamalla. Omalla erikoisalallamme (anestesiologia ja tehohoito, sisältäen myös ensihoidon ja kivunhoidon) hoitotilanteen jälkeiset potilaskontaktit ovat harvinaisia pitkittyneen kivun hoitoa lukuun ottamatta, joten antamamme hoidon seuraaminen tapahtuu ensi sijaisesti kirjallisiin potilastietoihin tutustumalla ja niitä seuraamalla (esimerkiksi kirurgin ja hoitajien tekemät merkinnät potilaan voinnista vuodeosastolla). Itse potilaan parhaan mahdollisen hoidon toteuttamisen lisäksi tämä toiminta on oleellinen osa lääkärin oman ammattitaidon ylläpitoa, itsensä ja toimintatapojensa kehittämistä, sekä kollegoille ja muulle henkilökunnalle annettavaa koulutusta.

Katsomme, että on ehdottoman tärkeää, että asetus tukee tätä toimintatapaa, eikä anna mahdollisuutta tätä rajoittavaan tulkintaan, kuten olemme huolestuneina todenneet tapahtuneen ([Tietosuojavaltuutettu 29.9.2021 - FINLEX®](#)).

Tampereella ja Kuopiossa 28.10.2021

Suomen anesthesiologiyhdistyksen puolesta,

Eija Junntila, Suomen anesthesiologiyhdistyksen puheenjohtaja

Matti Reinikainen, Suomen anesthesiologiyhdistyksen varapuheenjohtaja